

AZAL PENAK ERREGENAK...

LAUAXETA

Erregeak, umio poza dira. Amaikatxu balkoitan ipiniko eberan barti zapataxu garibak. Eta ametsan be, kusi dabez iru erregiak geure ume-koskorak. Urte barri egunean ibili ziran legetxe gaur be juango dira geure erritakatu mutukak, aterik-ate.

"Mokota" emongo dautso batzuk, beste batzuk barriz ostekada bana.

Ona emen zelako abestijkab abestuko dabezan:

Iru errege datorz
kale-nagusitik.
Tripak ardoz betets
ezin egon sotik.
Beltzorrek eltsen dantso
Kasparri besotik,
ez muturratz aurra
jausitigaitik.

Toki batzuetan "apalasio" esaten dautso jaiegun oneri. Abesti asko dira ixen u agertzen dabenak. Ona zelako koplak entzun nebazan erritu baten:

Apalazio zalduna
Iru errege eguna,
sotzak eta palubak
estudianten kantubak.
Estudiantiak sasi-sasi
asko jan ta gitxi ikas.
Txipitafia
a la montaña
intxauxtu bi
ta iru gastaña.
Patrona
bi txarrak baño
bat oboea dona.

Abesti oneik enkarik ez bururik eztakoe, bafia umiak pozik abestutene dabe. Sari sarta bateguz urten ihan dausku etxe ko-andriak, bafia laster uxa-egin eta ixeka egiten geunton urrunetik.

Iru erregea eguna baño pozez bestago dozu osterre bespera gaba. Zapatak garibaki ipini ezizki, larri ibillik gara. Eta urengoxian jostaldu barregarriak, ido-ro bi hai. Urte batzen utsil aurtiktu nebazen. Estazik zelako zarkeria egin neban-edo. Sorkaldetik etorten diran bixar-zuriuden errege orreik, eztira gero txiruak be. Zega tilde ume gustiak utsi eta dabe, erregiak aberatzak dirala?

Erregetasuna ta aberastasuna alkarrerkin eta dagoz ba? Txiruak dirala bakaldun batzuk, esan estijoizube ume batzubel, eztautzube zifistuko, eztar erbatzik be. Bai-ba, beti etxeko baldokian ipini, dautsoez erregalutu ederrak eta. Zorijoneko amesak dira gastrako orreik.

Eta gaur andijak garianan, besti umetxu batzubuen zorijona egia gura dogu. Batzera be umetxu txiroentzako batzen dozu. Gau alaitu bat euki dagijontza langilien umetxubak, alduguna batzen gabilz. Bixitzalo aro bakarra ori ixaten yaku. Beste soetan igarten dogu nok eztarrik diran bezukaz. Gurasual d'ra, ez erregiak ore-lako gauzatzubak ekartzen dabenak. Uste degi bakaldunen urrun Juan dirala ta etxetila etorriko barriz. Bafia edurteko bidetiketik etorriko dira trapa-trapa euren garrelu gan an. Goxen garanek eztoguz maitaituko eta urrik be, bafia umetxubak ikusiko dabez. Zeru-garbi zira umiak begiratuko dabez.

Eta zelako arrera ona egiten dautsoe gero errege oreki. Beinguan eztoguz geure ondorio jaurtike bakaldun, on oreik. Ziaiste onen sustraya emoten dautsogabezan erreralutxetan datza.

Aurtenko Bakaldun-eguna epta alaya be ixango toki gustijetan, eztago diru as-korki be ba, alperrik eralgiteko. Zerurta errege oreki be txirruto eta yakuz-edo?

"Oi za negar endijk
ordutuan Belen'en
ixan ziran.
Amanet balarrik
errunki gabek
iltzen daroz sefak."

Abesti onen oyartzuna ixanga da aurten toki baten baño geyagotan. Olako ne-gar-zaratik entzun biarko dira. Egun oneik eztira atez-ate ibilteko ta zapataxubak ipinteko, aldana gordetako baño.

Egunekua

La Arboleda'n erail ebezen jauparien eraitztalerik ondorio eztake expetxeratza; bafia Mungia'ko endore ta zifegotziak urte-barriz jaupa nausitaratu ziralako, zigortau egin dabez.

Len La Arboleda'n ihan zan; geruago, Matikoi'n eta abar; igazi dan igandian, Lainako'n. Eta bijar, etzi... un?

Eta eraitzallak beti dira batzuk, beti azterriarrak, geure solutuak arto-gariz elikaten diranak beti; Jesus Alvarez Prado... eta abar!

Zorixtarrez bafia ondifo be euzkel abi-xendun batzek baldokor geyagok euren alde urren dira, ta euzkotarren aurka egingo da-be. Espaiatarrak ta euzkotarrak anayak bafia esango dabe, ta Euzkadi'k, Espaiia Amatzat artuta gurtu bair dabela. Adan eta Ebe'ren semialabak garala danok esango dauskuak, ta danok batera, sendi aundi bat egin bair garala!

Bai alantxe da; danok gara, ba, Adan eta Ebe'ren semialabak.

Bafia entzun ondo, ondo entzun... hantz be zutke "Margaria" lora espaina-zaiok, Abel eta Cain be Adan eta Ebe'ren semialak zirana. Anayak zirala be bafia, Jaun-goioko zuzenak banandu egia ebazan; Cain bere anai Abel'an eraitzall'a zala, gaiz-tokira jaurti ebai; ba; Abel osteria, Urtzi'k ixentuan eutsazan bidetiketik okertuge Jau-nen aginduk zuzen bete ta gaifera be-ka tzez edenduta zan zinai ankeraren aitzo-pian jausi zala, donokira eruan eben.

Espaniatarrak eta euzkotarren be Adan eta Ebe'ren semialabak garala eztogu ukatu. Gu bafia abedarrak gara; Abel'an anayak! Ebros arantzak osteria, aine-darrak, Cain'an anayak!... Geure eraitzallak...

Berz, ua emetik, Cain, ua eure aberri-ral. Abel'an sendian candañirek etxaguk-biz-eta!

Espaniatarrak eta euzkotarren be Adan eta Ebe'ren semialabak garala eztogu ukatu. Gu bafia abedarrak gara; Abel'an anayak! Ebros arantzak osteria, aine-darrak, Cain'an anayak!... Geure eraitzallak...

Berz, ua emetik, Cain, ua eure aberri-ral. Abel'an sendian candañirek etxaguk-biz-eta!

URIBITARTE TAR IBON.

Aratzaldeko bosteterditan aziko da jaia

E. A. B.'ko andereñoak dagokien zertxobait egin naiet edo. Errege egunerako jai-atsegir bat eratzet ote daltzun iritzai gauzai. Beren asmoak jai gomutagarrien bat bide, osatuko al dira.

Gezuri oben-jabe egiteaz bildurrik gabe, esan genezake Bilbo'n dala euzko aberzalatzenamur ikastol nagusia; Bilbo'n gude-tez nagusia; Iruzko-gastedial eta zintzen erazneak ibi ere ben ikaragarria, eta ikustakoa a tortu. Oraintxe ere aberri maitasunak artara daramaki eta, "Patria Vasca" deritzaion aldzikengi apañear artean apañea, eta aberzalezasun buruz ditzugu. Beto gure txokora lenhailean eta sartu beti aberzilek sendi guzit.

Euzko ikurriña, zuri-orlegizko gurutzadun gure ikurriña, erkal ikurriña alboan ez da ezin zabaldu izango dala Donostia'ko Euzko-etaxean giztatu omen dute jaurleiauaren izenean. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin.

Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'etar Zoil jaipuri agurriak jasokon ikagin. Iza'tar Bernarta eta Zorrotz'